

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.720/2014/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Gulyás Zoltán ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a Sarka Hauser és Karácsony Társas Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Hauser Tibor ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe, Cg.15-09- ...) alperes ellen 2 721 010 Ft és járulékai megfizetése iránt indított perében, a Nyíregyházi Törvényszék 2014. szeptember 3. napján kelt, 8.G.15-14-040097/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett, 11. sorszámon indokolt fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 13 970 (Tizenháromezer-kilencszázhetven) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság a fellebbezett ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 456 704 Ft tőkét, ebből 382 125 Ft után 2013. április 17. napjától 2013. június 30. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptéri félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű, míg 2013. július 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamat 8 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatát, és 267 836 Ft „részerköltséget”. A keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy felperes az alperes 2013. március 4-ei megrendelése alapján, az alperes földtani kutatóeszközeinek az ukrainai B.-ról Sz.-ra történő fuvarozást teljesített, amely alapján igényelt 2 721 010 Ft összegű fuvardíjról kiállított ... számú számláját az alperes - a számla végösszegét vitatva - 2013. április 22-én, majd 2013. május 13-án ismételten, teljesítés nélkül visszaküldte.

A felperes eredetileg a számlakövetelése, és annak a 2013. április 17. napjától a kifizetésig járó, a Ptk. 301/A. §-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kötelezése iránt terjesztett elő keresetet az alperes ellen.

Az alperes a felperes fuvardíj igényét 1 529 060 Ft-ban elismerte, ezt meghaladóan azonban a kereset elutasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy az elismerten felüli összeggel azért nem tartozik, mert 122 000 Ft-ot az alperes által a fuvarozás tényleges teljesítésére igénybe vett T. Kft. részére fuvardíjként már közvetlenül megfizetett. 1 069 955 Ft megfizetésére pedig azért nem köteles, mert állásidő ellenértékében a fuvarozási szerződésben nem állapodtak meg, így az erre az összegre a felperes állásdíjként jogalap nélkül tart igényt.

A felek az eljárást 2014. március 26. napjától szüneteltették.

A felperes a kérelmére folytatódó eljárásban a keresetét - arra tekintettel, hogy a szünetelés alatt az alperes a követelését ezt meghaladóan megfizette - 1 069 430 Ft külföldi állásdíjként követelt tőkére, valamint annak a 2013. április 17-től járó, továbbá az 1 528 780 Ft már megfizetett tőkeösszeg után annak a 2013. április 17-től, illetve 122 800 Ft már megfizetett tőkeösszeg után a szintén 2013. április 17-től járó és a keresetében eredetileg is megjelölt mértékű késedelmi kamata megfizetése iránti kötelezésére leszállította.

Az alperes - fenntartotta azt a korábban kifejtett jogi álláspontját, amely szerint a felperes állásdíjat alaptalanul követel - a módosított kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság a módosított keresetnek részben helyt adó döntését a következőkkel indokolta:

A bíróság nem fogadta el alperesnek azt a jogalapi védekezését, amely szerint a felperes azért nem számíthat fel állásidő díjat, mivel abban a felek sem a fúróberendezések kiszállításáról, sem pedig a visszaszállításáról külön-külön megkötött szerződésükben kifejezetten nem állapodtak meg, ezért az esetlegesen felmerülő állásidőre járó díj része volt az 5400 euróban meghatározott fuvardíjnak.

Ezzel kapcsolatban kifejtett jogi álláspontja szerint a Ptk. 499. §-ának helyes értelmezése alapján a fuvarozónak az állásidőre eső költsége nem olyan, amellyel előre lehet számolni, ezért azt a fuvardíj (amelyben való megállapodás a fuvarozási szerződés létrejöttének feltétele) külön kikötés hiányában nem tartalmazza. Következésképpen az alperest az állásidő miatt ténylegesen felmerült, bizonyított többletköltség a fuvardíjon felül megilleti.

A tényleges állásidő megállapíthatósága vonatkozásában azonban a bíróság az alperes álláspontját osztotta abban a tekintetben, hogy a fuvarozási szerződés megkötésekor kalkulált, a fuvarfeladat teljesítéséhez szükséges időtartam nem képezheti az állásidő, és ezáltal az állásdíj megállapításának alapját.

Mivel az adott ügyben megállapított tényállás az, hogy az ütemezés szerint a fuvarozási feladatot a felperesnek 2013. március 25-én kellett volna teljesítenie, azonban az alperes érdekkörébe tartozó műszaki baleset bekövetkezése miatt erre csak március 27-én került sor, az elsőfokú bíróság 1,5 napi állásidő felszámítását tartotta elfogadhatónak. Ennek megfelelően az 5 db járműre alperes által kimunkált és a felperes által sem vitatott tételek alapján számított 1250 eurónak megfelelő (305,70 Ft/euró árfolyammal átszámított) 382 125 Ft állásidő címén felmerülő költségigényt tartott megalapozottnak. Így az alperest - a Ptk. 499. § (1) bekezdése alapján - ennek megfizetésére kötelezte a Ptk. 301/A. § (2)

bekezdése szerinti mértékű, és a felperes számlájában meghatározott fizetési határidőtől a 2013. április 17-ei tényleges kifizetésig járó késedelmi kamatával együtt.

Annak megállapítása mellett pedig, hogy az alperes csak a per során, 2013. április 17-én fizetett meg a felperesnek 1 258 000 Ft fuvardíjat, illetőleg 122 800 Ft-ot „baksis” címén, ezek után a tőkeösszegek után alaposnak ítélte a módosított kereset szerinti késedelmi kamatigényt is, és ezen a címen (az 1 528 780 Ft után 2013. április 17-től 2013. november 12-ig terjedő időre járóként, míg 122 800 Ft után 2013. április 17-től 2014. március 22-ig terjedő időre járóként) a Ptk. 301/A. §-a alapján összesen 456 704 Ft összegű lejárt késedelmi kamat megfizetésére is kötelezte az alperest.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak részbeni megváltoztatásával az alperesnek a módosított keresete szerinti (1 069 830 Ft tőke és annak a megjelölt késedelmi kamatai) marasztalását, valamint az ennek megfelelő első- és másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Perorvoslati kérelmének indokai szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, és abból helytálló jogi következtetést vont le a felperes állásdíj megfizetése iránti igénye keletkezésének megalapozottságára vonatkozóan.

Helytelenül történt azonban az állásdíj mértékének meghatározása.

Az elsőfokú bíróság tévedett abban, miszerint az állásidő tartama szempontjából nem annak van jelentősége, hogy a felperes által kiállított gépjárművek mennyi ideig tartózkodtak a felperes által megjelölt helyszínen tényleges rakodás és fuvarfeladat végzése nélkül. Alapvetően tévesnek tartotta azt a kiindulási pontot, hogy az állásidő díjazásánál az állásidőnek csak az a része vehető figyelembe, amely az eredeti rakodási időpont és a tényleges rakodási időpont közötti időtartam alapulvételével kerül meghatározásra.

Emellett azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság e kérdés tisztázása körében helytelenül (iratellenesen) értelmezte a perben rendelkezésre álló adatokat.

Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárás során a jogi képviselő a 2013. december 30-ai beadványában a felek közötti elektronikus levelezés alapján részletes előadást tett arra vonatkozóan, miszerint felperes a 2013. március 19-én 10 óra 04 perckor megküldött levelében közölte az alperessel a fuvarfeladat ellátásának megrendelői ütemezését. Eszerint 2013. március 20-án délután egy vagy két kamion elkezdhetne volna a felpakolást, március 21-én pedig további kamionok pakolása is megtörténhetett volna. Az ukrán oldali vámkezelést pedig 2013. március 22-éig - tehát a megrendelést követő harmadik napig - le kellett volna folytatni, figyelemmel arra is, hogy március 22-én éjfélig az ukrán oldalt el kellett hagyni. Ez bizonyítja azt, hogy a megrendelői elképzelés is az volt, miszerint a szállítójárművek megérkezése után a gépek rakodása gyakorlatilag azonnal megkezdődhet, amiből okszerűen az a következtetés vonható le, hogy a 2013. márciusi visszfuvar megrendelésekor sem a megrendelő alperes, sem a fuvarfeladatot ellátó felperes nem kalkulált 24 órát meghaladó kinti állásidővel. Ehhez képest a felperes által kiállított járművek - az elsőfokú bíróság által is megállapítottan és nem vitatottan - az alperesnek felróható okból több mint 72 órát B.-on várakoztak.

Mivel a gépjárműveknek a B.-ra érkezését követően kizárólag az alperesi érdekkörben felmerülő okból nem került sor a járművek azonnali rakodásának megkezdésére, felperes a teljes időre járó, a keresetében megjelölt díjazás megfizetésére tarthat igényt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett rendelkezéseinek helybenhagyását, és a felperes másodfokú perköltségében marasztalását kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az állásidőre járó díj vonatkozásában helyesen állapította meg a tényállást, abból helytálló jogi következtetésre jutott, és nem követett el olyan eljárási hibát sem, amely megalapozhatná az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, vagy megváltoztatását.

A felperes fellebbezési állításaival szemben hangsúlyozta, hogy a fuvarozás megrendelésekor az általa a felperessel közölt teljesítési ütemterv alapján a felperes tudatában volt annak, miszerint teljesítenie akként kell, hogy a vámkezelésre 2013. március 25-én délutánig sor kerülhessen. Ebből következően eddig az időpontig késedelem fel sem merülhetett, várakozási idővel számolni nem lehet.

A perben becsatolt menetlevelekből és a vámkezelések okirataiból egyértelműen megállapítható, hogy a fuvarfeladatot ténylegesen teljesítő fuvarozó 2013. március 27.-én szerdán 9 óra 30 perckor négy fuvarszközével lepakolt és a fuvarfeladatot befejezte. Következésképpen az eredeti megrendelésben rögzített ütemtervhez képest csak 1,5 nap várakozási idő keletkezhetett. Hangsúlyozta azt is, hogy az ... és az ... rendszámú járműszerelvénynek nem is kellett várakoznia.

A felperesnek iratellenes az az állítása, hogy az öt gépjármű közül kettő 3 napot várakozott.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f.) pontja alapján (figyelemmel arra, hogy a felek felhívásra tárgyalás megtartását nem kérték) tárgyaláson kívül bírálta el, amelynek során - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint - fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú bíróság ítéletének az alperest marasztaló rendelkezéseit, így kizárólag arról döntött, hogy a felperes külföldi állásdíj költség címén előterjesztett 1 069 950 Ft tőkeösszegű kereseti követeléséből a 456 704 Ft tőke és járuléka feletti részt elutasító ítéleti rendelkezés megalapozott, törvényes-e.

Az ítélet tábla a fellebbezést nem találta alaposnak az alábbiak szerint.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében tett nyilatkozata alapján - és abból következően, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezéssel nem támadta meg - a fellebbezési eljárásban már nem tette vitássá a felperes részéről állásdíj felszámításának a jogszerűségét. Ezért a fellebbezés kapcsán az ítélet táblának kizárólag az állásdíj-köteles időszak tartama, és ehhez képest az alperes által fizetendő állásdíj összege tekintetében a felek között kialakult vitát eldöntő elsőfokú ítéleti rendelkezés megalapozottságáról kellett határoznia.

A felperes a fellebbezésében alaptalanul támadta az elsőfokú bíróság ítéletét az állásidő tartamának 1,5 napban történő megállapítása miatt. A felperes e körbe tartozó fellebbezési érveléseivel szemben az ítélet tábla teljes mértékig osztotta az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában kifejtetteket. Amint arra ugyanis a Legfelsőbb Bíróság a BDT 2003.800. számon közzétett eseti határozatában elvi iránymutatást adott, az állásdíj rendeltetése az, hogy a fuvarozónak a saját érdekkörén kívül eső fuvarozási akadály miatt a fuvarszköz

átmeneti hasznosíthatatlansága folytán keletkezett veszteségét pótolja. A fuvarozó tehát állásdíjat (más néven kocsi álláspénzt) a fuvaroztató érdekkörébe eső fuvarozási akadály esetére, vagy akkor számíthat fel, ha ugyanilyen okból a fuvarszköz használatára a szükségesnél hosszabb ideig kerül sor.

A jelen esetben a rendelkezésre álló adatokból - a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően - helytálló, okszerű következtetést vont le az elsőfokú bíróság arra, miszerint az alperessel kötött szerződésben a felperesnek arra kellett (lehetett) számítania, hogy 2013. március 25-éig az e szerződésben vállalt fuvarozási kötelezettségét kell teljesítenie. Ehhez képest a felperes - az általa a fellebbezésében is hivatkozott tartózkodási igazolásokkal - valóban 1,5 napos állásidő tényleges felmerülését bizonyította. Helyesen állapította meg tehát az elsőfokú bíróság a felperesnek járó kocsi álláspénzt 1,5 nap állásidőre számítottan, az alperes által 5 db járműre kimunkált, és a felperes által sem vitatott tételeknek megfelelő összegek figyelembevételével.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján - utalva a Pp. 254. § (3) bekezdésére is - lényegében helyes indokai szerint helybenhagyta.

A fellebbezés nem vezetett eredményre. A másodfokú eljárásban pervesztes felperes ebből következően a fellebbezési eljárási illeték megfizetéséből és ügyvédi munkadíjból eredő saját másodfokú perköltségét maga viseli, a Pp. 239. §-a alapján irányadó Pp. 78. §-ának (1) bekezdése szerint pedig köteles az alperes javára az ügyvédi munkadíjból felmerült másodfokú perköltsége megfizetésére.

Miután a fellebbezésében a felperes az alperes marasztalása tőkeösszegének 456 704 Ft-ról 1 096 830 Ft-ra, azaz 640 126 Ft-tal történő felemelését kérte, az ítéletábra a perköltségként megfizetendő ügyvédi munkadíj összegét ezen összeg, mint másodfokú pertárgyérték alapulvételével, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-ának (1) bekezdése szerint, de - arra tekintettel, hogy a másodfokú eljárásban tárgyalás tartására nem került sor - a (6) bekezdés alkalmazásával 11 000 Ft + 27 % áfa = 13 970 Ft-ban állapította meg, amelynek megfizetésére a felperest a Pp. 217. § (1) bekezdése szerinti teljesítési időben kötelezte.

Debrecen, 2015. április hó 30. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Dr. Görög Attila sk bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó